

Het heiligenboek

De martelaren Genesisius en Caecilia Tom Zwaenepoel

In de derde eeuw worden christenen vanwege hun geloof gefolterd en gedood. Pas onder keizer Constantijn de Grote komt er een einde aan de Romeinse christenvervolgingen nadat het Edict van Milaan (313) iedereen de vrijheid geeft om zelf zijn godsdienst te kiezen en te belijden. Die beslissing is van cruciale betekenis voor het christendom en drukt een onuitwisbare stempel op de Europese cultuur.

Een van die vervolgd christenen is Genesisius. Volgens de legende is hij tijdens de vervolging onder keizer Diocletianus een ietwat onnozele hofnar die de christenen op ludieke wijze moet bespotten. Vooraf heeft hij in het geheim bij christenen nagevraagd hoe zij hun erediensvieren vieren. Tijdens een van zijn optredens krijgt de beroemde toneelspeler plotseling een visioen waarin hij het gezicht van Christus ziet. Hij wordt geraakt door Gods woord, bekeert zich prompt en laat zich dopen. Dat gebeurt nog op het toneel. De talrijke toeschouwers staan perplex. Even is het onduidelijk of het nu fictie of werkelijkheid is. Genesisius wordt opgepakt, gefolterd en onthoofd.

Het verhaal van Genesisius is zeer actueel. Nog steeds zijn gelovigen voorwerp van spot. Het is de

mode om met andersdenkenden te lachen. De 'sketch' is daarbij een goedkoop samenraapsel van foutieve informatie en clichés. Voor de hoge kijkcijfers en lovende recensies van dit platvloerse amusement zijn niet de inhoud en de kwaliteit doorslaggevend, maar de vorm en het showgehalte. Dat humor, ironie, sarcasme en cynisme ook kwetsen en vaak wonden slaan, wordt geminimaliseerd. Het belangrijkste criterium luidt: het slaat aan bij de massa.

Soms liggen fictie en realiteit heel dicht bij elkaar. De kijklustigen weten niet of Genesisius' bekering wel of niet in scène is gezet. Hij 'acteer' zo geloofwaardig, dat realiteit en fictie samenvloeien en het onmogelijke toch waar wordt. Door zijn 'masker' af te nemen en zijn echte gezicht te tonen, door te zijn wie hij in werkelijkheid is, veranderen relaties en contacten. De keizer eist voor zijn dienaar en vriend de doodstraf. De stem van de macht is echter een schijnbare, fictieve overwinning, want Genesisius vindt troost en moed in zijn geloof.

Caecilia dan. Ook over haar leven en martelaarschap bestaan geen betrouwbare feiten. Ze zou uit een Romeins adellijk geslacht stammen en haar verloofde Valerianus en diens broer Tiburtius

voor het christendom hebben gewonnen. Nadat ze de lijken van terechtgestelde christenen hebben begraven, wordt het trio gearresteerd en onthoofd.

In het Latijnse origineel van haar legendarische martelaarsakte (*passio*) staat de volgende passage: „Terwijl de muziekinstrumenten weerklonken, zong Caecilia in haar hart alleen tot God: Hij moge haar hart en lichaam onbevlekt bewaren.” Terwijl de muzikanten op haar huwelijksfeest spelen, belooft ze in haar hart innerlijke kuisheid in het huwelijk. In latere liturgische teksten worden de woorden „in haar hart” (in stil gebed) weggelaten, waardoor de schijn gewekt wordt dat Caecilia daadwerkelijk zong. Dat misverstand verklaart haar patronaat van muzikanten, instrumentmakers en ook van kerkmuziek, hoewel op een dergelijk feest wellicht geen religieuze muziek werd gespeeld.

Zoals Caecilia haar stem gebruikt om God te 'loven', is muziek in elke situatie en op alle mogelijke plaatsen de tolk van gevoelens en verlangens. De mens kan kiezen tussen bevallige en verleidelijke klanken van begeleidende achtergrondmuziek of het gezang in zijn hart, tussen wereldlijke klanken en gezangen van engelen of heiligen.

Tot op vandaag zijn er martelaars in vele streken van de wereld: mannen en vrouwen die gevangen genomen worden, gedood omdat zij christen zijn. „En zij zijn vandaag talrijker dan in de eerste eeuwen van de Kerk”, zei paus Franciscus voor het angelus van 23 juni 2013. Tijdens de pinksterwake met kerkelijke bewegingen riep de Argentijnse paus de gelovigen op om zich alle dagen te verenigen met en te bidden voor de vervolgd christenen, want „het martelaarschap is nooit een mislukking, het is het hoogste niveau van getuigenis” (18 mei 2013).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

2 maart, 09.30 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 00.30 uur via Canvas zowel als op 8 maart om 13.50 via dezelfde zender). *Close-up* stelt scherp op de wedstrijd *Fairste kerk van Vlaanderen* waarmee Ecokerk eerlijke handel in de kijker plaatst. In *De kracht van het geloof* volgt de camera van Braambos Dirk Teuwen, arts in dienst van het farmaceutische bedrijf UCB. Teuwen, die in zijn geloof de bezieling vindt voor zijn baan als coördinator van UCB-programma's voor ontwikkelingssamenwerking, begeleidt in Congo initiatieven die epilepsiepatiënten een betere zorg trachten te bieden. Wetende dat deze patiënten in vele Afrikaanse landen als behekst worden aangezien, is dat meer dan zinvol. Braambos volgde de voorbije zomer Teuwen, toen hij in de regio van Lubumbashi en Kikwit initiatieven van de broeders van Liefde bezocht. Hij vertelt honderduit over de erbarmelijke omstandigheden waarin epilepsiepatiënten leven, over de inzet van de broeders voor deze mensen aan de rand en over zijn eigen christelijke overtuiging.

De vrome kudde

Voorzichtig Ingezonden door Urbain Vrijdaghs

Beste vrienden

Wees alstublieft voorzichtig na het drinken van alcohol op recepties en feestjes allerhande.

Ik zou graag een persoonlijke ervaring met jullie willen delen. Zoals jullie weten, hebben sommigen van ons de voorbije jaren soms wat problemen ondervonden met de autoriteiten, op weg naar huis na een sociaal treffen. Een paar dagen geleden was ik gaan stappen met wat vrienden en dronk bij die gelegenheid enkele cocktails en meerdere glazen – het dient gezegd – voortreffelijke wijn. Wetende dat ik daarna misschien wel enigszins over de wettelijke limiet zat, deed ik iets wat ik nog nooit eerder deed: ik nam een taxi naar huis. Gelukkig maar, want onderweg kwam ik langs een alcoholcontrole, maar een taxi wordt niet gecontroleerd. Ik kwam veilig thuis, wat een behoorlijke verrassing was, aangezien ik nog nooit eerder een taxi had bestuurd. Ik weet nog altijd niet waar ik die vandaan heb en wat ik ermee moet nu hij in mijn garage staat... Maar denk eraan, glaasje op, laat je rijden!

Opstelluim Ingezonden door Christine Eeckhaut

We gingen naar Oostakker met een hele bende bedevaartgangers en -gangsters.

Ik denk later ook te trouwen met een vrouw die veel houdt van beesten zoals ik.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

graan- soort hoofd		helder- ziende	vijand- schap	Vlaamse televisie- maat- schappij	continent	olie- houdend gewas beteuterd
			verruk- king baardje		3	
bezoeker	1			knaag- dier onbe- haard		4
Europeaan hout- soort				bron- water muziek- noot		
		6	zangstem deel v.e. toga			winter- sport
dieren- verblijf	helden- dicht		vis draai- kolk		2	Japanse drank
				grote bijl voeg- woord		
zit- kussen wijn- soort				Bijbelse man grond- toon		
			enig			5
deel v.e. hals				8	een zekere	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: TOVENAAR

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---